

10 | **Korona nás nezastaví!**
Gymnazisti získali vzácne ocenenie

11 | **Silový trojboj**
Naši silní chlapi opäť na popredných priečkach

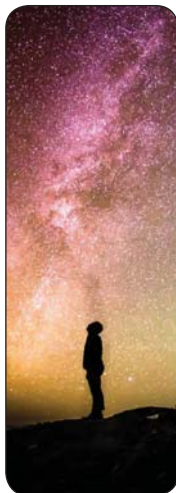
12 | **SABINA bola našou pýchou**
Ďalšie pokračovanie ovocinárskeho seriálu

ÚVAHA

COVID vs človek 1:0

Jozef Váhovský

Vážení čitatelia Sabinovského spravodajcu, opäť sa do vašej pozornosti dostávajú novinové príspevky zo života nášho mesta. Na jeho „titulku“ sa dostáva téma, ktorá sa bytostne dotýka každého z nás. Neberte však tento príspevok ako kritický, či pozitívny plátok vytiahnutý z mora nálad v terajšej spoločnosti, ale iba ako priestor na vyjadrenie názorov a postojov aj občanov Sabinova. Otvárame novembrový čas pokročilého štádia roka 2020, roka, ktorý zrejme posunul naše tohtoročné predsavzatia do toho nasledujúceho. Zažívame rok bez plánovania, no zato rok usmernení a nariadení, rok skúšok a emócií. Do našich životov zavítal nepozvaný hosť, ktorý na dvere neklopal. Covid, ktorý má na drese číslo 19, hrá s nami majstrovský zápas, kde má momentálne navrch. Dostali sme cez oči pásku, ktorá upriamila všetku pozornosť len na epidémiu. Médiami sme denne krmení množstvom správ, informácií, rozhovorov, analýz, ale náš spoločný súper zvaný Covid pritom nevie ani písať ani čítať. Epidemiologický stav nám zatvoril v meste kultúru, ktorá bola vždy silným prvkom na vyjadrovanie emócií a pocitov prostredníctvom komunikácie cez knihu, hudbu, film, obraz, tanec či spev. Uzamkli sa brány športového areálu, pričom športový duch bol vždy znakom bojovnosti a sily, no podľa všetkého ani ten nestačí. Nechýba málo a zatvorenie zostaneme všet-

ci. Naplňajú sa slová našej hymny, kedy nad Tatrou sa blýska. V našich rukách nám zostáva však niekoľko zbraní a jednej z nich hovoríme ľudskosť. Spomeniete si ešte na začiatky pandémie, kedy sme mysleli na ľudí v prvej línii? Starým a nevládnym sme nosili jedlo, robili sme osvetu, tliekali, bojovali. Počas dnešných dní sa nám vynára množstvo otázok, repceme nad nariadeniami a s nervóznym výrazom tváre kupujeme na poslednú chvíľu „životne“ dôležité polotovary. Otočme však list a pýtajme sa, prečo sa to celé deje? Mnohí už rezignovali, opatrenia si poňali vlastnou hlavou, zamotávame sa do nekonečného kruhu teórií a názorov. Zabúdame na tradičné hodnoty či správanie, ktoré by nás malo reprezentovať. Dodržiavanie pravidiel rúško, odstup, ruky, sme zovšeobecniť a niektorým „vyhovuje“. Vymizlo podanie ruky, držíme si odstup a zakrývame mimiku tváre, to by nás však nemalo korunovať za kráľov konzumu, ale naopak iba za bojovníkov proti pandémie. Zrazu dostávame chuť ísť do prírody, no keď je nám k dispozícii, znečisťujeme ju vandalizmom a odpadkami. Bijeme na poplach, že nám kino zrušilo film, na ktorý sme mesiace čakali, no keď vyjde, pozrieme si ho radšej ukradnutý na internete. Chýba nám vôňa tónov, hudobných nástrojov ako balzamu na dušu v priamom kontakte s umelcom. Na druhej strane mnohí vypínajú elektronický svet a hľadajú význam v jednoduchosti a uvoľňujú sa z jarma prebytku. Je dobrým znamením, že v tomto boji nám však zostávajú ďalšie zbrane ako duchovno, láska, viera a nádej. Pevne verím, že raz sa aj

OBCHOD NA KORZE

**Buďme zodpovední,
ale NEBOJME SA!**

Vážení čitatelia, v súvislosti s udalosťami, ktoré teraz prežívame, vám chceme pripomenúť nadčasové posolstvo, ktoré zaznelo v závere oscarového filmu *Obchod na korze* pretože je nanajvýš aktuálne i dnes:

Lem še nebuť sinu.

„ Na počatku šického zleho bul strach. Jak še raz jeden druhého prestaňeme bac...

táto titulná strana stane iba historickým príspevkom odzrkadľujúcim stav v spoločnosti v novembri 2020. Na záver je dobré zapriať si čo najmenej cynizmu a stresu z nálady dnešnej spoločnosti. Je treba zostať silným a dostatočne chytrým na to, aby sa informácie hľadali v prameni, nie na ulici sociálnych sietí, internetu či bulváru. Buďme pripravení prijať aj kritiku, veď zväzame boj s nepoznaným nepriateľom, v ktorom môžeme minúť náš cieľ. Ale najdôležitejšie je, aby sme mali stále dostatok nábojov. «

Vyberáme z uznesení MsZ zo dňa 22.10.2020

• MsZ schvaľuje:

- a) Realizáciu investície v zmysle zmluvy o dielo č. 021/2018 – Komplexná modernizácia verejného osvetlenia v meste Sabinov zo dňa 13.7.2018 uzatvorená s firmou O.S.V.O. comp, a.s.:
- Ul. Ovocinárska – 24 000 €
  - Ul. 9. mája – 22 800 €
  - Ul. Komenského – 5 640 €

b)

IV. zmenu rozpočtu mesta na rok 2020 v členení podľa príjmov a výdavkov

➤ Objem bežných príjmov vo výške	11 465 195 €
➤ Objem bežných výdavkov vo výške	11 402 263 €
➤ Objem kapitálových príjmov vo výške	2 146 764 €
➤ Objem kapitálových výdavkov vo výške	3 094 814 €
➤ Objem príjmových finančných operácií vo výške	1 336 531 €
➤ Objem výdavkových finančných operácií vo výške	348 953 €

IV. zmenu rozpočtu mesta na rok 2020 v členení podľa programov

P. č.	Názov programu	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €
1.	Služby občanom a iné interné služby	222 874	0
2.	Bezpečnosť	415 476	81 326
3.	Verejné priestranstvá	892 376	157 400
4.	Školstvo	6 089 239	791 115
5.	Sociálna oblasť	1 449 236	10 400
6.	Občianska vybavenosť	135 667	1 876 879
7.	Kultúra a šport	625 428	164 694
8.	Správa mesta	1 571 967	13 000
	SPOLU	11 402 263	3 094 814

IV. zmenu rozpočtu mesta na rok 2020 na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie

Hlavná kategória ekonomickej klasifikácie	rozpočet 2020
100 Daňové príjmy	5 891 667
200 Nedaňové príjmy	1 203 625
300 Granty a transfery	6 516 667
400 Príjmové operácie	1 002 857
500 Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné operácie	333 674
príjmy spolu	14 948 490
600 Bežné výdavky	11 402 263
700 Kapitálové výdavky	3 094 814
800 Výdavkové operácie	348 953
výdavky spolu	14 846 030

- MsZ schvaľuje nasledujúce vypracované strategické dokumenty v rámci projektu: „Vypracovanie nízkouhlíkovej stratégie pre mesto Sabinov“, kód projektu: 310041R097:

1. Nízkouhlíková stratégia mesta Sabinov na roky 2020 –2030.
2. Koncepcia rozvoja mesta Sabinov v oblasti tepelnej energetiky.

• MsZ

- A. mení uznesenie Mestského zastupiteľstva v Sabinove č. 16 zo dňa 31.1.2019 v znení uznesenia Mestského zastupiteľstva v Sabinove č. 46 zo dňa 25.04.2019 v časti 2, body 1), 2), 3) a 4) tak, že jeho nové znenie je nasledovné:

- „2. schvaľuje zástupcov mesta v orgánoch obchodných spoločností s majetkovou účasťou mesta a v orgánoch neziskových organizácií takto:

OBCHODNÉ SPOLOČNOSTI

1) Mestské lesy Sabinov, s. r. o.

- dozorná rada: 1. poslanec MsZ Mgr. Marián Valkovič
2. poslanec MsZ Mgr. Daniela Lenková

3. poslanec MsZ Mgr. Jozef Kolarčík
4. poslanec MsZ Ing. Ladislav Haluška

2) Verejnoprospešné služby, spol. s r. o., Sabinov

- dozorná rada: 1. poslanec MsZ Mgr. Erik Radačovský
2. poslanec MsZ Jozef Kropilák
3. poslanec MsZ Ing. Marek Hrabčák, PhD.
4. zamest. spol. Zuzana Kravcová

3) SABYT, s. r. o.

- dozorná rada: 1. poslanec MsZ Jozef Potocký
2. poslanec MsZ Mgr. Eva Motýľová

4) Spoločnosť Šariš, a. s.

- predstavenstvo: 1. poslanec MsZ Ing. Peter Vargovčík
2. poslanec MsZ Mgr. Šimon Vaňo
- dozorná rada: 1. poslanec MsZ Mgr. Daniela Lenková
2. poslanec MsZ Mgr. Miroslav Kovalík

B. schvaľuje:

- 1) peňažný vklad Mesta Sabinov do základného imania spoločnosti Verejnoprospešné služby, spol. s r. o., Sabinov, IČO: 31 719 953, so sídlom Hollého 35, 083 01 Sabinov, za účelom zvýšenia základného imania, vo výške **1,22 €**,
- 2) zvýšenie základného imania spoločnosti Verejnoprospešné služby, spol. s r. o., Sabinov, IČO: 31 719 953, so sídlom Hollého 35, 083 01 Sabinov, novým peňažným vkladom Mesta Sabinov ako jediného spoločníka vo výške 1,22 €, a to zo sumy 6 638,78 € na sumu 6 640 €.

C. schvaľuje

peňažný vklad Mesta Sabinov do základného imania spoločnosti SABYT, s.r.o., IČO: 31 730 345, so sídlom Ul. Mieru 8, 083 01 Sabinov, za účelom zvýšenia základného imania, vo výške **0,18 €**.

• MsZ schvaľuje:

1/ prenájom nehnuteľnosti v k. ú. Sabinov – LV č. 2214, LV č. 4161:

LV	Parcela č.	Celková výmera v m ²	Druh pozemku	Výmera prenájomu v m ²
2214	1339	443	ostatné plochy	308
2214	1338/2	96	zastavaná plocha a nádvorie	13
2214	1399/1	58	ostatné plochy	36
2214	1399/2	1591	ostatné plochy	36
2214	1399/3	92	ostatné plochy	92
4161	1338	143	ostatné plochy	98

V prospech firmy Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Radničné námestie 8, Banská Štiavnica v zastúpení Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Odštepny závod Košice, Ďumbierska 14, Košice za symbolické nájomné 1,- €/rok.

Prenájom je riešený v súlade s § 9a ods. 9 písm. c) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov – prípad osobitného zreteľa, o ktorom mestské zastupiteľstvo rozhodne trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov.

Predkladaný návrh na schválenie priameho prenájomu nehnuteľnosti z dôvodu hodného osobitného zreteľa musí byť schválený trojpätinovou väčšinou všetkých poslancov.

Dôvod hodný osobitného zreteľa spočíva v tom, že mesto Sabinov má v zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 písm. h) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení povinnosť okrem údržby a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport.

Pokračovanie zo s. 2 »

2/ nadobúdanie nehnuteľnosti v k. ú. Sabinov:

Stavba verejného osvetlenia Okružnej križovatky na Prešovskej ulici v Sabinove od firmy Kaufland Slovenská republika, v. o. s., Trnavská cesta 41/A, Bratislava v prospech Mesta Sabinov. Nadobúdanie nehnuteľného majetku je riešené v súlade s osobitným predpisom za kúpnu cenu 1,- €.

► Celé znenia uznesení MsZ, hlasovania, zápisnicu a zvukový záznam z priebehu MsZ nájdete na:

<http://www.sabinov.sk/mesto-sabinov/samosprava/uznesenia.html>

<http://www.sabinov.sk/mesto-sabinov/samosprava/hlasovanie.html>

<http://www.sabinov.sk/mesto-sabinov/samosprava/zvukove-zaznamy-msz.html>

<http://www.sabinov.sk/mesto-sabinov/samosprava/zapisnice.html>

9. ročník celoslovenskej výtvarnej súťaže RODINA BEZ CIGARIET

Občianske združenie Rodina a spoločnosť organizuje aj pre školský rok 2020/ďalší ročník výtvarnej súťaže Rodina bez cigariet.

Úlohou je vytvoriť výtvarnú prácu zameranú na nasledovné témy:

- zdravý životný štýl,
- ako chcem tráviť voľný čas,
- prezentovať negatívny postoj k fajčeniu, resp. k iným návykovým látkam.

kde rozhoduje o víťazovi verejnou v internetovom hlasovaní.

Hlasovanie bude prebiehať na webovej stránke www.rodinabez cigariet.sk. Ohodnotí sa 39 miest.

Presné pravidlá súťaže a bližšie informácie o súťaži si zaujímaví môžu pozrieť na webových stránkach, alebo na Facebookovom profile - RodinaBezCigariet.

V tomto ročníku sú 2 kategórie pre žiakov ZŠ a ZUŠ z celého Slovenska, s najvyšším množstvom výherných cien v histórii súťaže – dotykové telefóny, smart hodinky, fitness náramok, powerbanky, USB disky, trička s potlačou vlastnej práce.

1. Celoslovenská umelecká kategória: je celoslovenská výtvarná súťaž, kde o víťazoch rozhoduje odborná porota. Celkovo sa ohodnotí prvých 25 miest.

2. Celoslovenská internetová kategória: je celoslovenská internetová súťaž, zameraná na propagáciu projektu,

Cieľom je propagovať Národnú protidrogovú stratégiu Slovenskej republiky a poukázať na závažný spoločenský problém užívania návykových látok medzi čoraz mladšou skupinou detí.

Súťaž je realizovaná s finančnou podporou Ministerstva zdravotníctva SR – v rámci účelovej dotácie na podporu protidrogových aktivít pre rok 2020. ◀

MINISTERSTVO
VNÚTRA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SENIOR KLUB

Seniorklub v Sabinove je z dôvodu obmedzenia pohybu na základe Uznesenia vlády SR z 22.10.2020 uzatvorený až do odvolania. O ďalšej činnosti klubu Vás budeme včas informovať. Ďakujeme za pochopenie.

Gabriela Harčariková
vedúca oddelenia sociálnych služieb

Vaše informácie o dianí v
meste vždy po ruke...

apk - android

propagácia - tlačba

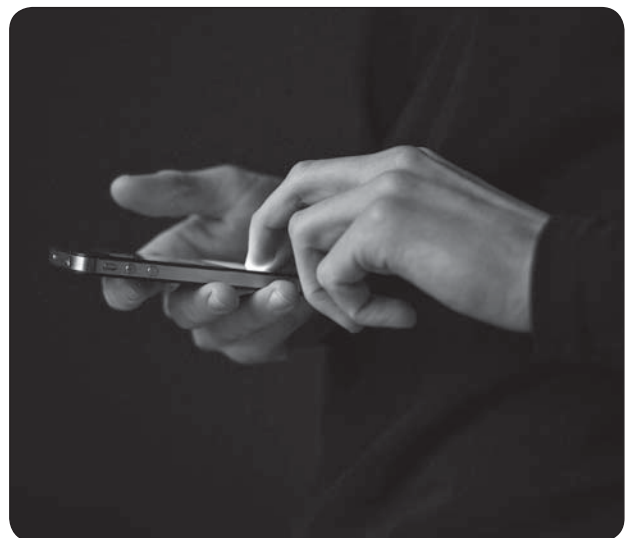
...stiahnite si RoZanu

Rozana – mobilný rozhlas

Mobilný rozhlas ROZANA Vám zabezpečí dôležité informácie kedykoľvek a kdekoľvek ako sú napríklad varovné správy, živelné pohromy, stúpajúce hladiny riek, obmedzenia v obci, výpadok elektriny, odstávka vody, obmedzenia v doprave, vypočujte si hlásenia miestneho rozhlasu, ktoré ste možno nepočuli, pozvánky na kultúrne podujatia a mnoho ďalších. Dianie v meste máte vždy so sebou. Pre zobrazenie verejného obsahu ROZANY nie je nutná registrácia, pre rozšírené zobrazenie je nutné sa zaregistrovať, a tak dostávať adresné oznamy a hlásenia, ktoré sú určené len pre Vás.

Súčasťou ROZANY sú:

- Mobilná verejná tabuľa – zverejňovanie rôznych dokumentov, obrázkov, tlačív, ktoré sú dostupné k stiahnutiu.
- Notifikácia správ (Push) – rýchle odosielanie hlásení a oznamov pre všetky android a Apple zariadenia formou notifikácie; všetky potrebné informácie máte vždy na jednom mieste.
- Možnosť dostávať informácie prostredníctvom bežných SMS-správ
- Zasielanie rôznych hlasovaní a ankiet v ktorých sa môžete ihneď vyjadriť ◀

Nezvyčajný nočný návštevník

Juraj Vrábel ml., foto: ilustračné

V živote nás občas postretnú situáciu, ktoré bežne nezažívame. Tá, ktorá sa odohrala v noci z 12. na 13. októbra 2020, nebola nijako príjemná. Statný medveď „hliadkoval“ v obytnej zóne. Poprechádzal sa okolo kaplnky Božieho milosrdenstva, popozeral sa po neďalekom parkovisku pri obchodnom dome Milk - Agro a nakoniec bol videný v lokalite Na Hure, keď bežal pravdepodobne späť do lesa. Išlo o anomáliu, pretože v tomto období má medveď potravu dosť a vytvárať

si tukové zásoby mimo lesa je neobvyklé. Riskovať stretnutie s takouto šelmou by bolo iste nielen zdravie, ale aj život ohrozujúce, hoci podľa vyjadrenia odborníkov išlo o plachého a dezorientova-

ného jedinca. Mesto však prijalo rúzne opatrenia, a zároveň prostredníctvom internetu varovalo občanov. Ráno 13. októbra 2020 po porade so zástupcami Okresného úradu Prešov, odbor pozemkový a lesný, Štátnej ochrany prírody a miestneho poľovníckeho združenia boli prijaté nevyhnutné postupy na elimináciu škôd a na ochranu obyvateľstva pred nebezpečenstvom. Táto udalosť prilákala aj neobvyklý záujem médií, ktoré sa zišli v rekordne rýchlom čase a počte. Veríme však, že toto nočné dobrodružstvo medveďa hnedého v našom meste bolo posledné, a hoci našu myseľ nachvíľu oddialilo od pandémie predsa len dúfame, že podobné návštevy sa už nebudú opakovať. «

Zvýšená hladina rieky Torysy

Juraj Vrábel ml., foto: internetový zdroj

Počas druhej vlny pandémie sa nám v polovici októbra pripomenula aj príroda. Nielen návštevou medveďa hnedého, ale aj vytrvalými zrážkami, ktoré zdvihli hladinu miestnej rieky Torysy. V utorok 13. októbra 2020 v popoludňajších hodinách boli mestom Sabinov prijaté opatrenia na zabráne-

nie možných škôd v súvislosti so stúpajúcou hladinou rieky Torysy a jej prítokov. Poverení zamestnanci mestského úradu vykonali pravidelný monitoring počas dňa, ale aj v nočných hodinách. V noci z 13. na 14. októbra hladina rieky pravidelne klesala, keďže vytrvalé vodné zrážky prestali približne o 22.00 h. Počas nočného merania hladina rieky bola na úrovni 215 cm, počas noci klesla na 166 cm, pričom klesajúci charakter bol zaznamenaný aj nasledujúci deň. V rámci vzniknutej situácie boli odstránené dva naplavené kmene pod mostom Švabľovka. V pohotovosti bol aj správca toku. Na základe pokynov primátora mesta boli prijaté konkrétne opatrenia na riešenie vzniknutej situácie. «

Spomienka na padlých vojakov na Dukle

Juraj Vrábel ml., foto: Helena Kiššová

Šiesty október si ctíme ako pamiatku na jednu z najväčších vojenských akcií počas druhej svetovej vojny, ktorá sa odohrala na našom území a vošla do dejín ako Karpatsko-duklianska operácia. Keďže bolo vopred avizované, že

tohtoročná spomienka bude z dôvodu pandémie bez účasti verejnosti, rozhodli sa členovia Senior klubu pri MsÚ v Sabinove položiť veniec k pamätníku na Dukle už 22. septembra 2020. Odmenou na zájazde do Svidníka a na Duklu im bolo nielen pekné počasie, ale aj dobrý pocit, že im nechýba historická pamäť, pričom sú v tomto príklade pre všetkých, ktorí výročia obchádzajú mlčaním. Tohto pietneho aktu v komornej atmosfére sa zúčastnilo spolu 43 ľudí. «

Germicídny žiarič v Centre sociálnych služieb

Juraj Vrábel ml., foto: ilustračné

Nezávislá komisia občianskej iniciatívy pod názvom „Kto pomôže Slovensku“ vybrala zo 600 uchádzačov žiadosť CSS v Sabinove. Výzva bola zameraná na germicídny žiarič. Germicídne žiariče sú vysoko kvalitné prístroje, ktoré sú určené na priame, alebo nepriame ožarovanie a ničenie mikroorganizmov vo vzduchu. Patria k najúčinnjším zariadeniam na dezinfekciu. Naše centrum sa uchádzalo o uzavretý žiarič, ktorý slúži na nepriame ožarovanie miestnosti, s možnosťou používať aj za prítomnosti ľudí v miestnosti.

Vo svojej výbave ich má už štyri, no stále potrebuje ďalšie na kompletne vybavenie do izieb, ale aj do spoločenských miestností. Pomáha to ľuďom najmä s respiračnými ťažkosťami. V našom Centre sociálnych služieb teda pribudol ďalší zatvorený žiarič STERILLIGHT Air G1 30, ktorý bude nápomocný starším spoľobčanom pre zlepšenie kvality života v našom zariadení. «

Výzva pre občanov k nomináciám

Juraj Vrábel ml.

Radi by sme vás informovali o ďalšej aktivite Prešovského dobrovoľníckeho centra o.z., ktorá je prirodzeným ukončením roka a jeho celoročných aktivít. Ide o oceňovanie KRAJSKÉ SRDCE NA DLANI, ktoré sa udeľuje výnimočným ľuďom dobrovoľníkom, výnimočným dobrovoľníckym projektom a koordinátorom pracujúcim s týmto veľkým potencióalom našej spoločnosti. Práca týchto ľudí je cenná a motivačná pre spoločnosť. „KRAJSKÉ SRDCE NA DLANI 2020“ je tradíciou, ktorá štartuje svoj 19. ročník. Ide o najstaršie oceňovanie

Mesto Sabinov má nové všeobecné záväzné nariadenie, ktorým sa upravujú podmienky chovu a držania psov

Mestské zastupiteľstvo v Sabinove sa na svojom zasadnutí dňa 24.09.2020 uznieslo na všeobecne záväznom nariadení, ktoré upravuje niektoré podmienky držania psov v meste.

Podľa tohto nariadenia je umožnený voľný pohyb psov na území mesta Sabinov, okrem všetkých miestnych komunikácií, najmä ciest a chodníkov, po ktorých je potrebné vodiť psa na vôdzke, a tiež okrem verejne prístupných miest, na ktoré je úplne zakázaný vstup so psom, napríklad mestské detské ihriská, pieskoviská, kúpaliská, športové ihriská, areály škôl a školských zariadení, úradné budovy, zdravotnícke a kultúrne zariadenia a zariadenia sociálnych služieb.

Dávame tiež do pozornosti povinnosť osoby, ktorá psa vedie, v prípade znečistenia verejného priestranstva psími výkalmi tieto umiestniť do nádoby na komunálny odpad. Kontrolu dodržiavania tohto nariadenia budú vykonávať príslušníci Mestskej polície v Sabinove.

Celé znenie všeobecne záväzného nariadenia je možné nájsť na webovej stránke mesta v časti transparentné mesto > VZN mesta.

Podrobnosti neupravené všeobecne záväzným nariadením upravuje zákon č. 282/2002 Z. z., ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov v znení neskorších predpisov.

Tento zákon sa nevzťahuje na služobných psov používaných podľa osobitných predpisov.

Fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím odkázaná na sprevádzanie psom so špeciálnym výcvikom má právo byť sprevádzaná psom so špeciálnym výcvikom na verejne prístupných miestach. Na fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanú na sprevádzanie psom so špeciálnym výcvikom sa nevzťahuje zákaz vstupu so psom na miesta vymedzené všeobecne záväzným nariadením. «

dobrovoľníkov na Slovensku. Ak poznáte vo svojom okolí jednotlivcov, či skupiny, ktoré by si zaslúžili ocenenie, môžete poslať svoje tipy. Nominácie očakávame do 15. novembra 2020 (piatok) do 16.00 h.

Konzultácie poskytne Silvia Petija, koordinátorka PDC, o.z. do 12.11.2020 do 16.00 h na telefónnom čísle 0949 138 963, prípadne na adrese dobrovolnictvopo@gmail.com.

Všetky dôležité informácie nájdete aj

na stránke <https://www.dobrovolnictvopo.sk/krajske-srdce-na-dlani-2020>. «

”

BRTKO: ...Ja, ja tomu nerozumiem. Vy ste múdry človek, pán Katz. Čo sa to odrazu porobilo?

KATZ: Ja nie som múdry a neprišlo to odrazu. Ja neviem, ja tomu už nerozumiem.

Ale jedno viem. Kde zákony ubližujú nevinným, tam je ámen... Aj s tými, čo ich porobili...

Pomoc saleziánskej rodine v našom meste

Joachim Benedikt Šulík, foto: archív spoločenstva

Saleziánska rodina funguje v Sabinove už od začiatku 90. rokov. V tom čase sa rozbiehala táto spoločenská inštitúcia veľmi pomaly nielen z finančných dôvodov, ale aj zo stálej obavy krátko po páde totalitného režimu na našom území. Keďže ide o organizáciu, ktorá funguje na báze dobrovoľníctva, vždy boli potrebné na usporiadanie akcií a neustály chod projektu financie z rôznych zdrojov.

Značnú podporu v tomto smere vyjadruje už roky aj vedenie mesta Sabinov, ktoré javí záujem o rozvoj kultúrnych, sociálnych, športových, ako aj mládežníckych a náboženských spolkov v meste. Dotácie z mesta nás neobišli ani tento rok v časoch, kedy primárna problematika ľudstva – corona – výrazne ovplyvnila fungovanie sabinovského saleziánskeho strediska.

Práve v tomto čase toto spoločenstvo prešlo náročnými situáciami, ktoré vyvolávali obavy nielen u vedúcich spolupracovníkov, ale aj animátorov dobrovoľníkov, a najmä u detí. Saleziánskym strediskom Panny Márie Pomocnice v Sabinove najprv otriasla pandemická situácia v štáte, krátko na to aj nečakané nariadenie o odchode troch saleziánov kňazov a následne aj zlá finančná situácia, kvôli ktorej sa musela interiérová rekonštrukcia kaplnky výrazne spomaliť. Tieto incidenty vo výraznej miere ovplyvnili rozpočet spoločenstva. Z finančných

dôvodov sa tak napokon veľký pobytový tábor v lete nemohol konať a kvôli opatreniam bolo v mesiacoch marec – jún fungovanie strediska len dištančné, prípadne zrušené. Mesto Sabinov však krátko na to zareagovalo finančnými dotáciami, ktoré naše stredisko využilo pri rekonštrukcii na stolnotenisový stôl, ktorý je v rámci nášho Valdocca využívaný veľmi často. Stolný tenis je veľmi populárnym športom medzi deťmi, ktoré sa zúčastňujú stretnutí, ako aj medzi animátormi, ktorí vrelo privítali myšlienku na nákup nových potrieb. Okrem toho sa peniaze použili na nákup novej tlačiarne, ktorá má veľký význam najmä pri tlačení propagačných plagátov akcií organizovaných naším spoločenstvom, ako napríklad pobytový tábor, prímestský tábor, výletový týždeň, futbalový turnaj, duchovné obnovy a cvičenia, saleziánska zábava a mnoho ďalších.

Saleziánska rodina v Sabinove vyjadruje v mene všetkých jej členov veľkú vďaka mestu Sabinov za pomoc a finančnú podporu pre činnosť s mládežou. Ďakujeme za záujem a starostlivosť o spoločenstvo budujúce ducha dobroty u sabinovskej mládeže. <<

Dušičky a problém s odpadom

Juraj Vrábel ml.

Sviatok Všetkých svätých a následná pamiatka na blízkych zosnulých je každoročne spojená so spomínaním na tých, ktorí už nie sú medzi nami, hoci v minulosti tvorili súčasť našich životov. Ku spomienke patrí aj polozenie venca, kytice, zapálenie sviece a u mnohých aj tichá modlitba.

Nechceným sprievodným javom je však aj tienistá stránka vecí. Okrem toho sa na polícii v tomto období stretávajú muži zákona s vreckármi, či s rušením nočného klúdu, prípadne s krádežami vencov. Máme tu aj jav, ktorému možno predchádzať väčšou úctou k životnému prostrediu. Po "dušičkách" sa totiž nahromadí obrovské množstvo odpadu v kontajneroch. Tento odpad končí v zmesovom komunálnom odpade a hoci sa to nezdá, je ďalej netriediteľný. Existuje však spôsob, ako toto riziko minimalizovať. Môžeme si spraviť vlastný veniec, ktorý po sviatkoch odnesieme domov, prípadne kreativite sa nekladú medze ani pri tvorbe sviečok. Ak vás táto problematika zaujala, tak si môžete kliknúť na krátke video, ktoré môže byť pre vás motiváciou: <https://youtu.be/j1btqjyeIAk> <<

Všetky dostupné informácie z dielne MsKS a ŠA nájdete na známych

adresách www.kulturnestredisko.sk alebo

www.facebook.com/zivotvsabinove

...SLEDUJTE NÁS...

Dovidenia lastovičky

S. Greš a M. Fulín, foto: archív autorov

V Uzovskom Šalgove sa už tradične 29.8.2020 konala akcia s názvom „Dovidenia lastovičky“. Ako názov napovedá, bola to akcia, kde sme sa lúčili s lastovičkami, ktoré čaká dlhá a náročná cesta na zimoviská do Afriky. S účastníkmi sme sa stretli na vopred dohodnutom mieste na rybníkoch v Uzovskom Šalgove.

Rozprávali sme sa o zaujímavých vtáčích druhoch, ktoré na týchto rybníkoch nachádzajú svoje útočisko v noci (lastovičky, škorce, brehule) a taktiež o význame sústavy rybníkov s močaristým charakterom, ktorý tvorí špecifické podmienky pre hniezdenie vzácných druhov vtákov ako bučiačik močiarny, kaňa močiarna, kúdeľníčka lužná, trsteniarik veľký či strnádka trstinová.

Okrem rozprávania sme predviedli aj praktickú ukážku odchyty a krúžkovanie lastovičiek. Vysvetlili sme, za

akým účelom sa táto vedeco-výskumná činnosť vykonáva a kto ju môže praktizovať. Krúžkovaním získavame údaje, z ktorých možno zistiť vek, vzdialenosť ktorú preletia alebo vernosť hniezdisku.

Na týchto rybníkoch ročne odchytné a označíme ornitologickými krúžkami do 4 000 vtákov a 25 druhov. Najčastejšie označenými druhmi sú lastovička obyčajná, brehuľa hnedá a škorc obyčajný.

Akcie sa zúčastnilo približne 40 osôb s prevahou detského osadenstva. Ďakujeme všetkým zúčastneným, SOS/BIRDLIFE Slovensko za poskytnuté propagačné materiály, mestu Sabinov za zdieľanie pozvánky na sociálnych sieťach a v neposlednom rade aj starostovi obce Uzovský Šalgov p. Mervovi za podporu a ústretovosť. <<

Ponuka na hniezdenie pre kavky v Sabinove

Miroslav Fulín a Martin Celúch, foto: Stanislav Greš

Pre niekoho je to vrana, pre ornitológov kavka tmavá (*Corvus monedula*). Aj keď to na pohľad znie úsmevne, patrí tento čierny vták medzi spevavce, do čeľade krkavcovitých. Je všežravec, a tak podľa ročného obdobia konzumuje, čo príde. Na jar prevažne rastlinnú potravu, neskôr sa preorientuje na hmyz, pavúky, koníky, dážďovky a hlavne chrústy. Neopovrhne ani živočíšnou potravou ako sú mladé jedince obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov a v zime sa kŕmi obilninami a biologickým odpadom. Na Slovensku je kavka nerovnomerne rozšírená. V posledných rokoch evidujeme mierny pokles stavu populácie. Patrí k chráneným druhom našej fauny. Podľa vyhlášky č. 24/2003 Z.z. je stanovená spoločenská hodnota jedinca tohto druhu na 920,00 €.

Jedna kolónia kaviek sa vyskytuje aj v Sabinove. Svoje hniezda si už roky stavali páry na pôjde staršej bytovky na Komenského ulici. Na pôjde

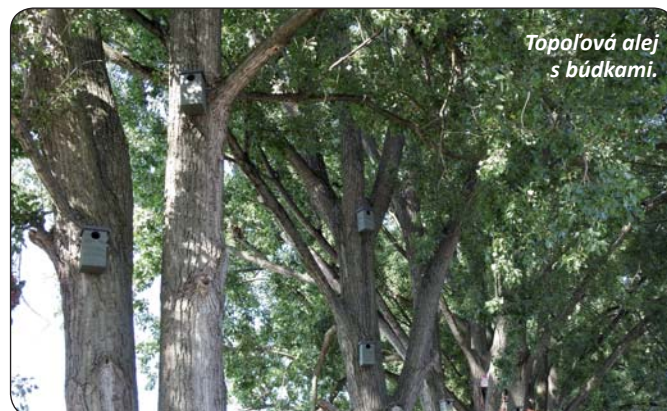
vstupovali z odkvapovej rúry podliezaním do štrbiny medzi škridlicou a štáblónou. Tie, ktorým sa neušlo miesto v podkroví, využívali na hniezdenie nefunkčné otvory dymovodov komínov. Kavky sa tak stali súčasťou bytovky, ale pre niektorých aj nechcenými spoločníkmi jej obyvateľov. Bytovku v roku 2020 plánovali obyvatelia zatepliť a tak došlo aj na kavky... Hľadalo sa možné riešenie, ktoré umožní obnovu budovy, ale nahradí aj zaniknuté hniezdné možnosti pre kavky. Rozhodlo sa, že pomocou búdok sa vytvorí pre kolóniu nové vhodné miesto v Sabinove. Vedenie Základnej školy na Komenského ulici a Mestského úradu v Sabinove

ve vyšlo v ústrety a umožnili vyvesenie búdok na menej exponované a z hľadiska spolužitia s človekom vhodnejšie hniezdné stanovišťa. Začiatok stavebných prác sa aj kvôli prvej vlne koronavírusu a rôznych obmedzení presunul do neskoršieho termínu, a tak sme mali možnosť zdokumentovať hniezdenie kaviek v podkroví. Našli sme 23 aktívnych hniezd, z ktorých bolo vyvedených 33 mláďat. Pred ich vyletením boli všetky mláďatá označené ornitologickými krúžkami, aby sme mali možnosť sledovať ďalší vývoj v hniezdení miestnej populácie. Zabezpečené drevozbetónové búdky sme po jednaniach s kompetentnými

vyvesili na vonkajšiu stenu telocvične Základnej školy na Komenského ulici, ako aj do aleje topoľov na brehu rieky Torysa. Chceme týmto spôsobom prinavrátiť kavkám ich pôvodné bývanie v dnes už neexistujúcich stromoch s dutinami pri bývalom Poľnom mlyne.

Ďakujeme všetkým zúčastneným za ústretové riešenie: vedeniu Základnej školy na Komenského ulici, vedeniu Mesta Sabinov za zapožičanie plošiny s veľmi šikovnou obsluhou, obyvateľom bytovky za trpezlivosť a zakúpené búdky, manažérovi projektu obnovy bytového domu Marekovi Hrabčákovi a dobrovoľníkom za pomoc pri inštalácii búdok. Veríme, že sa budú kavkám páčiť a podobne ako v iných krajinách sa nám v Sabinove zachová v búdkach stabilná kolónia. <<

MESTO Sabinov
Mestský úrad Sabinov, Námestie slobody č. 57,
083 01 Sabinov

ZVEREJNENIE ZÁMERU

PRIAMEHO PREDAJA NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU MESTA

v zmysle § 9a a násl. zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov

Nehnutelnosť nachádzajúca sa v k. ú. Sabinov, LV č. 4161:

- pozemok CKN p. č. 1994/2 vodná plocha o výmere 152 m²

Uvedená parcela sa nachádza v záhradkárskej lokalite Pod Švabľovkou a je príľahlou parcelou k pozemkom vo vlastníctve fyzických osôb.

Minimálna kúpna cena je 15,33 €/m² v zmysle znaleckého posudku č. 156/2020 zo dňa 19.10.2020.

Záujemcovia môžu písomne predložiť cenovú ponuku v zalepenej obálke s uvedením adresy a s označením „Neotvárať – priamy predaj záhrada“ **najneskôr v lehote do 13. novembra 2020 do 11.00 h.**

Podanie môže byť zaslané poštou alebo doručené osobne v úradných hodinách do podateľne Mestského úradu v Sabinove, Námestie slobody č. 57, 083 01 Sabinov.

MESTO Sabinov
Mestský úrad Sabinov, Námestie slobody č. 57,
083 01 Sabinov

ZVEREJNENIE ZÁMERU

PRIAMEHO PREDAJA NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU MESTA

v zmysle § 9a a násl. zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov

Nehnutelnosť nachádzajúca sa v k. ú. Sabinov, LV č. 2214:

- pozemok CKN p. č. 276/156 zastavaná plocha o výmere 158 m²

Uvedená parcela sa nachádza na Ulici Fraňa Kráľa a je príľahlou parcelou k pozemkom vo vlastníctve fyzických osôb.

Minimálna kúpna cena je 33,30 €/m² v zmysle znaleckého posudku č. 156/2020 zo dňa 19.10.2020.

Záujemcovia môžu písomne predložiť cenovú ponuku v zalepenej obálke s uvedením adresy a s označením „Neotvárať – priamy predaj F. Kráľa“ **najneskôr v lehote do 13. novembra 2020 do 11.00 h.**

Podanie môže byť zaslané poštou alebo doručené osobne v úradných hodinách do podateľne Mestského úradu v Sabinove, Námestie slobody č. 57, 083 01 Sabinov.

MESTO Sabinov
Mestský úrad Sabinov, Námestie slobody č. 57,
083 01 Sabinov

ZVEREJNENIE ZÁMERU PRIAMEHO PRENÁJMU NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU MESTA

v zmysle § 9a a násl. zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov

Nehnutelnosť nachádzajúca sa v k. ú. Sabinov – LV č. 2214:

- pozemok CKN p. č. 811/2 zastavaná plocha o výmere 474 m², z ktorého časť o výmere cca 16 m² bude predmetom prenájmu

Uvedená parcela sa nachádza na Ul. Janka Borodáča v Sabinove (bočný vstup do budovy MsKS reštaurácia - verejný priestor vpravo).

Nájomné je určené minimálne za cenu podľa Cenníka schválený uznesením MsZ č. 273 zo dňa 14.12.2017 vo výške 33,00 €/m²/rok, (obchodné účely).

Ďalšie podmienky:

- doba nájmu od 1.1.2021 do 31.12.2022,
- napojenie siete (vodovodná prípojka a elektrická prípojka) si nájomca rieši na vlastné náklady.

Záujemcovia môžu predložiť cenovú ponuku písomne v zalepenej obálke s označením „Neotvárať – priamy prenájom Borodáča“ **najneskôr v lehote do 13. novembra 2020 do 11.00 h**, osobne do podateľne Centra prvého kontaktu Mestského úradu v Sabinove na Námestí slobody č. 57 v Sabinove alebo poštou na adresu MsÚ.

MESTO Sabinov
Mestský úrad Sabinov, Námestie slobody č. 57,
083 01 Sabinov

ZVEREJNENIE ZÁMERU PRIAMEHO PRENÁJMU NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU MESTA

v zmysle § 9a a násl. zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov

Nehnutelnosť nachádzajúca sa v k. ú. Sabinov, zapísaná na LV č. 4161:

- pozemok EKN p. č. 1819 ostatná plocha o výmere 1988 m²,
- pozemok EKN p. č. 1820/1 ttp o výmere 1624 m², kde predmetom prenájmu je časť o výmere 825 m².

Predmetný pozemok sa nachádza v lokalite Hliník v Sabinove.

Nájomné je určené minimálne za cenu podľa Cenníka, ktorý je schválený uznesením MsZ č. 273 zo dňa 14.12.2017 a stanovené vo výške 0,13 €/m²/rok.

Záujemcovia môžu predložiť cenovú ponuku písomne v zalepenej obálke s označením „Neotvárať – priamy prenájom Hliník“ **najneskôr v lehote do 13. novembra 2020 do 11.00 h**,

osobne do podateľne Centra prvého kontaktu Mestského úradu v Sabinove na Námestí slobody č. 57 v Sabinove alebo poštou na adresu MsÚ tak, aby v uvedenom termíne bola ponuka doručená vyhlasovateľovi.

Dobrovoľníctvo aktívneho charakteru medzi mladými v Sabinove žije

Ludmila Martančíková, foto: archív školy

„Všetko, čo robíme, je iba kvapka v mori, ale keby sme to nerobili, tá kvapka by tam chýbala,“ známy výrok nezabudnuteľnej Matky Terezy. Aj žiaci Základnej školy na Komenškého ulici pochopili, že nastal čas pomôcť aj teraz. Aspoň symbolickou kvapkou v mori. Aj v tomto školskom roku v priestoroch našej školy dobrovoľnícky oslovili žiakov, pedagogický kolektív a ostatných zamestnancov školy, ktorí ochotne prispeli odhodlaným deviatačkám do prenosnej pokladničky vo verejnej zbierke **Bielej pastelky 2020**. Meniť svoje okolie k lepšiemu je to, čo nás môže priviesť k dosahovaniu šľachetných ideálov a cieľov. Uvedomili sme si, že aj s vážnym poškodením zraku sa dá žiť samostatne a plnohodnotne. Potreba pomoci ľuďom, ktorí to potrebujú, je v krízových časoch väčšia

než kedykoľvek predtým. Solidarita medzi ľuďmi počas pandémie koronavírusu rastie, keď si spoločne uvedomujeme, že následky krízy bezprostredne ovplyvňuje naša zodpovednosť, spolupatričnosť a ochota navzájom si pomáhať. Potvrdilo sa nám, že filantropia a pomoc žije v mnohých ľuďoch. Oni svoje činy v prospech druhého nevy-

stavujú na obdiv, ani piedestál chvály. Jednoducho konajú. Podelia sa.

Za podanie pomocnej ruky a vzájomnej podpory všetkým darcom v mene organizátora zbierky Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska ďakujeme. Zbierka pokračuje aj ďalej do 31. decembra 2020. Prispieť môže každý z nás aj formou SMS na číslo 820 v hodnote 2 € v sieti mobilných operátorov Orange, Telekom a O2. «

Z úspechov ZŠ Ul. 17. novembra Sabinov

Text a foto: Erich Šlosár

Okresné kolo v cezpoľnom behu

24. 9. 2020 sa na miestnom futbalovom štadióne konali preteky o majstra okresu Sabinov v cezpoľnom behu družstiev žiakov a žiačok ZŠ. Na trati žiačky našej školy nenašli premožiteľky a spomedzi ôsmich škôl (24 pretekárov) obsadili prvé tri miesta v poradí Tamara Radvanská z 9.A, Sophia Lazorová z 8.A a Kamila Kruláková z 8.B triedy. V súťaži žiakov prekvapujúco, ale zaslužené zvíťazil Štefan Voľanský z 9.B triedy. Všetci štyria žiaci si týmito výbornými výkonmi vybojovali právo zúčastniť sa majstrovstiev Prešovského kraja, ktoré sa uskutočnia v Starej Ľubovni.

Naším žiakom srdečne blahozeláme, ďakujeme za vzornú reprezentáciu našej školy a držíme prsty v náročných podmienkach na pretekoch krajského kola. «

Foto zľava: Lazorová, Kruláková, Radvanská

Prezentácie regionálnych projektov na DSA-čke

1. Ličákova

Žiaci štvrtého ročníka si vyskúšali na vlastnej koži, aké to je prezentovať svoj vlastný projekt pred zástupcami mesta Sabinov na čele s primátorom mesta Sabinov, zamestnávateľmi a učiteľmi.

Naši žiaci dostali za úlohu nájsť si regionálny problém a pokúsiť sa ho vyriešiť. Vytvorili sme náhodné dvojice, ktoré museli spolupracovať. Mnohí sa zhodli na tom, že táto skúsenosť ich nielen posunula vpred, čo sa týka tímovej spolupráce, ale aj vo všeobecnom prehľade. Napríklad nikdy sa nestretli s tým, že máme online kataster portál, kde sa dá vyhľadať vlastníka pôdy, nehnuteľnosti. Sami sa dopracovali k odpovediam, k ľuďom, ktorí sú za dané problémy zodpoved-

ní a dozvedeli sa napríklad aj to, že odstránenie nelegálnych skládok nie je len taká samozrejmosť, že domov pre bezdomovcov nemôže byť financovaný len z rozpočtu mesta a že získať sponzorov pre klub sabinovské mažoretky Tedasky nie je jednoduché. Niektoré problémy, na ktoré poukázali naši študenti, sa na ich podnet začali realizovať, za čo im patrí veľký obdiv. Pochvala im patrí aj za ich bojovnosť a odhodlanosť o veciach rozprávať s kompetentnými.

Tento prvý ročník prezentácie projektov na našej škole hodnotíme na výbornú.

Žiaci sa mnohému priučili a veríme, že keď to dnes s miernym stresom dokázali takto krásne odprezentovať, nebudú s tým mať problém ani v budúcnosti. «

Štefan Voľanský

Korona nás nezastaví!

Ivana Lorinčíková, vedúca a školiteľka DofE, foto: archív školy

Tak, ako nezastavila tisíce mladých ľudí na celom Slovensku, ktorí si plnili aj počas náročných mesiacov svoje ciele a sny v rámci rozvojového programu Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu (skrátene DofE). Naši Dofáci Emka, Julka, Beba a Marek

podmienok riaditeľ DofE Marián Zachar a programoví manažéri navštívili aj Súkromné Gymnázium DSA v Sabinove ako jednu z vyše 140 škôl na celom Slovensku! Krásne gesto, odmena a aspoň malá náhrada za to, že sa tento rok oficiálna DofE ceremónia za prítomnosti pani prezidentky nemohla uskutočniť. Novinkou tohto roka je prvá online DofE ceremónia naplánovaná na 26. októbra 2020, kto-

zvládli svoje nastavené ciele aj dobrodružnú expedíciu s prehľadom, bez zaváhania a vo vzájomnej priateľskej spolupráci završili rok prekonávania samých seba, získavania nových skúseností a zručností.

Ich úsilie bolo ocenené bronzovými odznakmi a certifikátmi počas dvojtzýdňovej #DofE na Cestach, kedy za prísnych bezpečnostných

rá bude skutočne SVETOVÁ. Z tajných zdrojov vieme, že vo videohovore Dofákov pozdraví aj britský veľvyslanec a princ Edward, syn zakladateľa DofE princa Phillipa, vojvodu z Edinburghu.

Veríme, že aj tento rok, napriek svojim „zvláštnostiam“, bude pre našich nových aj pokračujúcich Dofákov rovnako úspešný. <<

**SÚKROMNÉ
GYMNÁZIUM DSA
SABINOV**

Máš rád ŠPORT ?
 pomôž otvoriť ďalšiu triedu na
 gymku 2021/2022

so zameraním na
 ŠPORTOVÚ PRÍPRAVU

Zvýšené hodiny telesnej a športovej prípravy v
 individuálnych a kolektívnych športoch s
 licencovanými trénermi.

OTVÁRAME, SAMOZREJME, AJ KLASICKÚ TRIEDU SO ZAMERANÍM
 NA INFORMATIKU A PRÍRODNÉ VEDY!

Pre otvorenie športovej triedy je potrebný záujem minimálne 17 žiakov.
 Ak máš záujem, nahlás to svojmu telocvikárovi, alebo pre viac info nám napíš:
 licakova@dsakademien.sk
<https://gymkosb.edupage.org/>

Vít'azným tímom Krajského turnaja florbalovej SK ligy základných škôl sa stali žiaci ZŠ na Komenského ulici v Sabinove

Juraj Vrábel ml., foto: nadácia TV JOJ

V minulom školskom roku sa kvôli nepriaznivej pandemickej situácii stihlo odhrať 5 z 8 krajských turnajov, kým sa neuzavreli školy kvôli epidémii. V lete pokračovali rokovania s mestami a klubmi a na nový školský rok sa pripravili podmienky na odohranie zvyšných krajských turnajov. Tie sa podarilo ukončiť ešte pred vyhlásením núdzového stavu a pred zákazom organizovania hromadných podujatí. Poznáme teda všetkých 8 tímov, ktoré zabojujú

o titul Majstra Slovenska. Turnaj sa organizoval v našom meste za zvýšených hygienických opatrení. Trval dva dni. Uskutočnil sa vďaka podpore FBC Predator Sabinov spolu s primátorom mesta Sabinov Michalom Repaským, na čo v médiách poukázal aj manažér SK ligy Stanislav Štefánik. Nás teší, že za náš kraj postupuje ZŠ Komenského, ktorej žiaci skončili na prvom mieste. Na celoslovenské finále si budeme musieť počkať. Malo by sa uskutočniť v Tatralandii, hneď po ukončení mimoriadnej situácie súvisiacej so šírením koronavírusu. <<

Záverečné súťaže v silovom trojboji

Matúš Triščík, foto: archív klubu

Začiatkom mesiaca október 2020 sa uskutočnili posledné dve tohtoročné súťaže, a to dňa 6.10.2020 Letná Univerziáda v silovom trojboji RAW a dňa 10.10.2020 Grand prix v silovom trojboji, ktorých sa zúčastnili aj pretekári nášho Klubu silového trojboja T+T Sabinov.

Letnej Univerziády v silovom trojboji RAW, ktorá sa konala v Žiline, sa mohli zúčastniť iba študenti vysokých škôl, a tak náš klub reprezentovali dvaja pretekári a to Pavol Kandráč a Martin Fedorčák. Pavol Kandráč súťažil v kategórii do 105 kg, kde výkonom 625 kg (drep 235 kg, tlak 140 kg, ťah 250 kg) získal zlatú medailu. Darilo sa aj Martinovi Fedorčákovi, ktorý v kategórii nad 105 kg získal bronzovú medailu výkonom 590 kg (drep 215 kg, tlak 132,5 kg, ťah 242,5 kg).

Traja naši dorastenci Martin Hužvár, Šimon Kravec a Samuel Timura sa zúčastnili súťaže

Grand prix v silovom trojboji v Častej. Martin Hužvár a Samuel Timura, pre ktorého to bola prvá súťaž v silovom trojboji, súťažia v kategórii dorast do 93 kg. Samuel Timura sa v nej výkonom

455 kg (drep 167,5 kg, tlak 97,5 kg, ťah 190 kg) umiestnil na treťom mieste. Martin Hužvár túto kategóriu jasne ovládol a vyhral ju výkonom 737,5 kg (drep 300 kg, tlak 157,5 kg, ťah 280 kg). Martin Hužvár zároveň na súťaži vytvoril nové slovenské rekor-

dy v drepe výkonom 300 kg, v ťahu výkonom 280 kg a v trojboji výkonom 737,5 kg. V kategórii dorast nad 93 kg súťažil Šimon Kravec, ktorý aj napriek tomu, že mu súťaž nevyšla celkom podľa predstáv, získal zlatú medailu výkonom 582,5 kg (drep 220 kg, tlak 130 kg, ťah 232,5 kg) a ukázal, že má potenciál naďalej zlepšovať svoje výkony. V celkovom hodnotení všetkých dorastencov sa Šimon Kravec umiestnil na druhom mieste a Martin Hužvár na prvom mieste.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým našim pretekárom, že aj napriek ťažkej situácii nezanevrelí na šport a dosahujú kvalitné výsledky a verím, že na budúci rok sa dočkáme ešte lepších ich výkonov a úspechov. Zároveň sa chceme poďakovať aj Mestu Sabinov za podporu a všetkým, ktorí nás podporia formou 2 % z dane. Viac informácií, fotiek, záznamov zo súťaží a výsledkov nájdete na našej FB stránke KST T+T Sabinov. <<

Turistické okienko

Rastislav Perdík a M. Grešák, foto: archív klubu

Hoci C-19 stále šarapatí, počas uvoľnených opatrení a pred nástupom druhej vlny pandémie sa nám podarilo predsa niektoré plánované podujatia zorganizovať.

19. 9. 2020

Cykloturistika okolo Sabinova, 9. ročník

Trasa: Sabinov – Červená voda – Jakovany – Ľutina – Pečovská Nová Ves – Orkucany – Šarišské Michaľany – most pod Šarišským hradom – Medzany – Ostrovany – Ražňany – Sabinov

Dĺžka trasy 45 km s prevýšením 260 m. Trať stredne ťažká, počasie ako stvorené pre turistiku. 36 účastníkov (trinásť KST Stará Ľubovňa, piati z KST Odeva Mladost Lipany a ostatní KST Slovan Sabinov) si užilo cyklistiku naplno. V Ľutine sme sa zastavili, aby sme si spravili obhliadku

drevených kostolíkov, baziliky minor a vyhladkovej veže. Z Ľutiny sme pokračovali smerom na Pečovskú Novú Ves.

Potom sme sa vydali šťastlivo do cieľa cyklotrasy, ktorým bol nový unikátny dreveno - kamenný hradný most. Nový most je unikátnou atrakciou, meria vyše 80 metrov. Vrátili sme sa smerom na Šarišské Michaľany do Medzian a cez Ostrovany do centra Sabinova. Spoločne strávený čas si každý z nás dosýta vychutnal. Tešíme sa na ďalší ročník tohto výborného podujatia.

21.9. – 25.9.2020

Prechod Krivianskou a Šípskou Malou Fatrou

Každoročné pokračovanie hrebeňovými prechodmi slovenských pohorí. Tentoraz sme si zvolili Malú Fatru. Pomenovanie „Malá“ neznamená, že sa jedná o ľahkú alebo menej náročnú turistiku. Trasa, ktorú sme absolvovali, je skutočne vysokohorská so všetkými atri-

bútmi. Počasie nám na toto ročné obdobie skutočne prialo. Úžasné výhľady z hrebeňa do dolín a na okolité kraje nám spríjemnili túto nezabudnuteľnú turistiku.

Trasa: Nezbudská Lúčka - Starý hrad - chata pod Suchým-Suchý - Biele skaly Malý Kriváň - Veľký Kriváň) - Chleb - chata pod Chle-

bom Steny JV - Poludňový grúň Stoh - Veľký Rozsutec - Malý Rozsutec - Malá Petrova (Janošíkov dvor) - Sedlo Medziholie - Osnica - Párnica - vlak Dierová - Podšíp - Zadný Šíp - Šíp - Ostré - Havran - Ľubochňa. Spolu 79,70 km, stúpanie 5 700 m, klesanie 5 585 m.

Ďalšie akcie, ktoré boli naplánované sa kvôli pandémie do odvolania rušia. <<

SPOMÍNAME

„Len kytičku kvetov na hrob ti môžeme dať, zapáliť sviečku a ticho stáť, pomodliť sa a spomínať.“

Dňa 22.10.2020 uplynul rok, čo nás navždy opustila

**KATARÍNA
ŠERŠUKOVÁ rod.
KOĽOVÁ.**

S láskou spomína celá rodina. Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku a modlitbu.

„Spomíname a nezabúdame.“

Dňa 3.9.2020 uplynulo už 7 rokov čo nás náhle navždy opustil môj milovaný manžel, otec, svokor a dedko

PETER PETRIČÁK.

Chýbaš nám stále a v modlitbách žiješ v našich srdciach.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku a modlitbu. S úctou a láskou spomína celá rodina. Odpočívaj v pokoji.

„Odišiel si ťiško z nášho života, ale zostaneš s nami, v srdciach tých, ktorí ťa radi mali.“

Dňa 4.11.2020 uplynie 15 rokov, čo nás navždy opustil náš syn, otec a brat

**ZDENKO
RADAČOVSKÝ.**

S úctou a láskou naňho spomína manželka Evka s deťmi Luckou a Adamkom, brat Miroslav, sestra Jarmila, Mária s rodinou a mamka Mária. Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku a modlitbu.

„Čas nelieči všetky rany, iba nás naučí žiť bez milovaných. Rana v srdci bolí a zabudnúť nedovolí a preto, kto v srdci žije, nezomiera.“

Dňa 8.11.2020 uplynie 15 rokov ako nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec, dedko a pradedko

JÚLIUS PAVLÍK.

Tí, ktorým bol príbuzným, blízkym priateľom a známym, venujte mu s nami tichú modlitbu a spomienku.

Odpočívaj v pokoji.

Dňa 25.7.2020 uplynul rok, odkedy nás navždy opustila naša drahá mamička a babička

**ANIČKA
BRUTVANOVÁ.**

S láskou na ňu spomínajú dcéra Ľuba a syn Marián s rodinami. Tí, ktorí ste ju poznali, venujte jej s nami tichú modlitbu a spomienku.

„Odišiel ticho, už nie je medzi nami, no v srdciach žije spomienkami.“

Dňa 1.11.2020 uplynul rok, čo nás navždy opustil

VLADIMÍR HRABČÁK,

môj manžel, otec, dedko, brat, švagor, známy. Ďakujem za tichú spomienku všetkým, ktorí ste ho poznali. S láskou celá rodina.

„Odišiel, ale v srdci ostáva navždy...“

Dňa 16.10. uplynulo 10 rokov od chvíle, čo nás navždy opustil náš milovaný otec, dedko

JOZEF MOLČAN.

S láskou spomínajú syn Jozef, dcéry Alena, Viera a Mária s rodinami.

Tí, ktorí ste ho poznali, venujte mu tichú spomienku.

OZNAM O SPOPLATNENÍ INZERCIE

Oznamujeme širokej verejnosti, že uverejňovanie spomienok na zomrelých či poďakovaní s textom alebo fotografiou je sponpatnené.

Cena za oznam je 5,00 eur.

Platbu je potrebné realizovať v MsKS v Sabinove vždy do 21. dňa v mesiaci, v pracovných dňoch od 8.00 - 16.00 h.

Ovocinárska tradícia Sabinova a okolia 4

-red-

PRVÉ ROKY SABINY

Spočiatku bolo strojové zariadenie závodu Sabina primitívne. Lekvár a marmeláda sa varili v medených a pozinkovaných kotloch vypožičaných z Poľnohospodárskej školy v Orkucanoch. Varilo sa na otvorenom priestranstve a miešalo

ručne drevenými lopatami. Neskoršie sa produkcia rozšírila na výrobu kompótov a konzumných sirupov.

V čase tesne pred príchodom frontu bol podnik evakuovaný na príkaz majora Funka. Stroje boli odvezené do Dolného Kubína a asi 13 vagónov hotových výrobkov sa rozdelilo medzi obyvateľstvo. Po oslobodení sa podarilo strojové zariadenie dopraviť späť do Sabinova a umiestniť ho na pôvodnom mieste.

Činnosť bola obnovená 12.12.1945. Podnik zamestnával 70 pracovníkov patrilo k najväčším zamestnávateľom v meste. Vykúpil vyše 700 ton ovocia a zeleniny, ktoré po spracovaní predával

nielen v Československu, ale aj vo Švajčiarsku a Taliansku a dosiahol zisk.

V roku 1948 mala Sabina 167 členov spolu s 11 okolitými obcami. Svojou výrobou pokrývala asi 12 % celoslovenskej výroby. Výrobná kapacita však bola dvojnásobná a obmedzoval ju nedostatok cukru.

Nové výrobné haly a pivnice boli vybudované koncom roku 1948 a stáli 4,5 milióna Kčs. Do nich prišli v lete 1949 stroje z Anglicka. Postupne sa vybudovala kotolňa a zakúpili sa kade, resp. sudový materiál. V hospodárskom roku 1948/49 sa tu vyrobilo 1,5 mil kg

Pokračovanie na s. 13 »

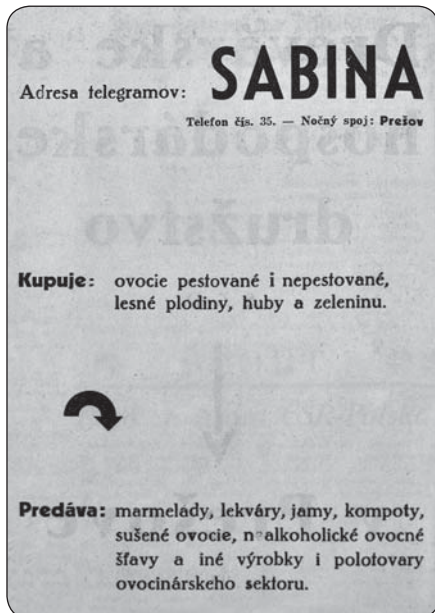

Pokračovanie na s. 13 »

kompótov, marmelád, sirupov, džemov a sušeného ovocia.

Aby sa dokonale využila surovina, zakúpila sa technológia na výrobu ovocných destilátov. Začalo sa budovanie železničnej prípojky k stanici.

Spolupráca s podnikom Centrokooperácia, úč. spol. v Bratislave pomáhala v značnej miere udržať závod po stránke ekonomickej, lebo jediný sa zaviazal odkupovať hotové výrobky a zabezpečovať ich ďalší predaj.

V inzeráte, ktorý vyšiel v novinách Hlas ľudu 29. augusta 1947 je uvedený sortiment výrobkov podniku Sabina. Je zaujímavé, že produkoval aj sušené ovocie.

V rokoch 1949—1950 sa družstvo SABINA dostalo do neriešiteľných hospodárskych ťažkostí, preto v auguste roku 1949 prešlo do správy mesta Sabinov ako komunálny podnik. Dňa 3. júla 1950 vznikol národný podnik SABINA so sídlom v Sabinove.

Po vojne sa do mesta vrátila z Lipovského Hrádku evakuovaná Štátna roľnícka škola. Jej riaditeľom sa stal Alexander Paľša. V roku 1949 bola premenovaná na Štátnu vyššiu roľnícku školu s maturitou.

ZNÁRODNENIE PODNIKU

Rozvoj podniku prerušilo znárodnenie v roku 1949. Skončila sa jedna etapa, no začala nová, ešte úspešnejšia.

V roku 1950 sa z mestskej konzervárne stal národný podnik, ku ktorému patrili prevádzky v Spišskej Novej Vsi a Malcove. Postupne sa rozširoval a zvyšoval počet zamestnancov. V roku 1959 zmenil názov na **Východoslovenské konzervárne a liehovary, národný podnik v Sabinove**.

V roku 1959 sa v Prešovských novinách dozvedáme, že po prvýkrát sa exportovali výrobky Sabiny aj do Anglicka a Austrálie. Boli to najmä kompó-

Konzervy vyrábané v 50-tych rokoch 20. storočia.

ty zo sliviek, čerešní, červených ríbezlí a broskýň.

V tomto roku podnik začal s výrobou „ovocného šampanského“, šumivého vína. Zamestnanci podniku Ing. Pilár a Ing. Libjak totiž prišli s inovatívnym a lacným spôsobom výroby vína dolieváním. Namiesto cukru navrhli dolievať už hotový alkohol.

Takto v podniku ročne ušetrili 600 ton cukru, pričom kvalita vína bola oveľa lepšia ako pri výrobe starým spôsobom. Navyše ročná úspora takto produkovaných vín predstavovala až 1,2 mil. korún.

O tom, že takto produkované vína boli vysoko kvalitné svedčí aj to, že jablkové a čučoriedkové vína boli v roku 1959 na pražskej celoštátnej výstave ovocných vín spomedzi 97 výrobcov z Československa vyhodnotené ako najlepšie.

V letných mesiacoch roku 1959 bolo v podniku za 1 a pol mesiaca vyložených vyše 300 vagónov marhúl z celého Slovenska. Žiaľ, napriek stáročnej tradícii pestovania marhúl bolo cítiť silný úbytok počtu marhúl zo Sabinova a okolia. V spomínanom článku autor hľadá príčinu. Píše: „V Sabinove je PTŠ, ktorá by sa mala viac zaujímať o osud týchto známych kvalitných marhúl. Čo urobila

Ženy pri olupovaní ovocia na miniatúrnych strojoch v roku 1949.

doteraz, aby ďalej povzniesla ich pestovanie? Veľmi málo. A mala by. Keby sa marhuliam venovala i naďalej taká pozornosť ako v posledných rokoch, hrozí nebezpečie veľkej národohospodárskej škody a straty prestíže výbornej sabinovskej marhule.

Veľký dopyt je tiež po jahodových výrobkoch. A preto PTŠ v Sabinove i ostatné zodpovedné poľnohospodárske orgány nevynímajúc ani JRD, by sa mali zamyslieť nad tým, ako začať, resp. rozšíriť pestovanie jahôd všade tam, kde sú na to podmienky." «

pokračovanie v ďalšom vydaní

Ženy pracujúce na stáčaní malinových a iných ovocných sirupov, 1959.

AUTOMOBILIZMUS NA POSTUPE!

Čítame-li nejaké športovné noviny, neminie jedného týždňa, aby sme nečítali sťažnosti automobilovej únie na špatné cesty, ktoré prekážajú zdarnému vývoju automobilizmu v republike. Odmietam energicky túto výtku, ktorá sa nesmie týkať nášho Sabinova. Ten ide nezlomne kultúre v čele. Vychádza v ústrety ako automobilizmu, tak i úprave ciest. Pozrime na také menšie mestečko a má už 4, slovom štyri automobily (nepočítajúc 1 motorové kolo, ktoré je v oprave). Nemôžeme síce doposiaľ konkurovať s New Yorkom, kde 1 auto pripadne na štyroch ľudí, ale máme predsa len krok kupredu, prípadne-li 1 auto na 600 ľudí. Nezvezie sa ovšem každý plebejec, ale užije ich každý a obzvlášť ten, kto vyjde večer sa prejsť na korzo pred mestským domom, hovorí si: „Pane Bože hustejšie - len nech tých automobilov pribúda, potom bude jazdiť každý nádenník do práce! Musí to ovšem hovoriť v duchu a nie nahlas, lebo by sa zadusil oblakmi prachu, ktoré vzbudzujú tieto samohyby, zvolivšie si práve večernú

Sabinov v regionálnej tlači v prvej polovici existencie ČSR

red.

V čísle 15 týždenníka Šariš sa dozvedáme, že v roku 1927 bolo v Sabinove registrovaných 5 áut. Autorovi článku prekáža, že niektoré sa prehánajú v centre a znečisťujú vzduch... Ak by sme ho preniesli do dnešnej doby, asi by ťažko pochopil, že v Sabinove je auto takmer v každej rodine. V ďalšom článku je opäť notoricky pripomínané, že skutočnou zlatou baňou Sabinova sú ovocné stromy - marhule, slivky, broskyne, či jablká a hrušky. V závere je jeden inzerát.

dobu a dobu promenády, aby zpríjemňovali prechádzajúcim sa jarnú náladu.

Nesmie a nemôže nikto namietať proti tomu, používa-li niekto svojho auta k vychádzke, ale jazdí-li také auto stále popri prechádzajúcich sa ľuďoch a obšťažuje ich údy prachom a benzínovou vôňou, potom mimochodom vzbudzuje v človeku myšlienku, že sediaci v aute myslí si: nech užije tiež trochu rozvoja automobilového. Ľudia, pozrite sa, my si to môžeme dovoliť. Bud' je to náhodné alebo ľahostajnosť k ostatným alebo dokonca nešetnosť. Nemáme iných prostriedkov, jak zabrániť týmto neprístojnostiam, jedine tým, že apelujeme na majiteľov áut, aby nás ušetrili radosti sledovať rozvoj automobilizmu v Sabinove na promenáde.

ZAOSTALOSŤ ROĽNÍKOV V OVOCINÁRSTVE

Keď človek počas týždenného trhu prechádza sa medzi dedinskými ľuďmi a chcúc od nich niečo kúpiť vyjednáva s nimi, vždy tú istú sťažnosť počuje, že je daň veľiká a nie je možné lacnejšie predať tovar, poťažne potravné články.

Majú úplnú pravdu: každý to musí uznať, že daň veľmi uvažuje sa na ich ramená, však oproti povodni chránime sa haľami a proti veľkej dani musíme vymyslieť a vypestovať také dôchodkové pramene, ktoré by značne zmenšovali účinky veľkých daní.

Dľa môjho názoru takým dôchodkovým prameňom je pestovanie ovocných stromov. Keď prejdeme cez tú, alebo inú obec, ustálame, že dedinské záhrady nachádzajú sa ešte v starom stave ako pred sto rokami - v nich urodia sa broskyňové a biele slivky malinkové hrušky muškatielky.

Je to veru smutný stav. Ale opravdivá pravda. V Sabinove marhule sú skutočnou zlatou baňou. Z plochy pomerne veľmi malej vyrobia si ľudia stovky a tisíce.

Keď tedy je to tak v Sabinove, prečo by to nemohlo byť v Orkucanoch, v Michalánoch a v ostatných susedných dedinách? Tu musím vyzvať pozornosť ctených pánov učiteľov na túto okolnosť, veď ich povinnosťou je ľud na to upozorniť a vyučiť.

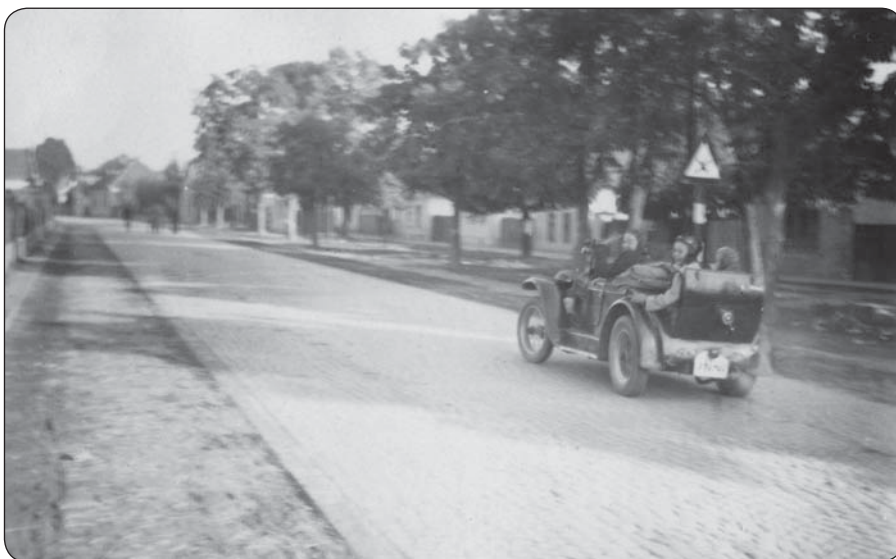
Okrem marhule môžeme pestovať aj rôzne druhy jablák o hrušiek, z ceny ktorých pekne by si mohol zvýšiť dôchodok aj dedinský roľník.

Ringer

Publikované v pôvodnej verzii, ktorá vyšla 24. apríla 1927

Foto jedného z prvých áut evidovaných v Sabinove, 30-te roky 20. storočia.
Foto z rodinného archívu Viliama Schichmana.

Šťastní majitelia auta sa prevážajú po sabinovských uliciach.

Podporujte vlastnú slovenskú výrobu.

Doporučujem najlepšie prevedené vlastné výrobky. Kostolné paramenty, zástavy spolkové prápory, baldachýny a na sklade ležiace kalichy, lustry, lampy, procesionálne kríže a celé kostolné zariadenie dodám Vám najlacnejšie

EUGEN ŠOLTÉSZ
SABINOV
Župa XX. Slovensko.

Žiadajte rozpočty a vzorky ktoré Vám franco zaslem

R • K
SL • VENSKEH •
DIVADLA
2 • 2 •

(nl), foto: archív autora

V úvode dnešného spomínania na prvé roky sabinovského ochotníckeho divadla sa presunieme do Bratislavy, kde SND necelé tri roky po svojom vzniku prežíva dramatické obdobie. Ministerstvo školstva a osvety v roku 1923 vyhlásilo, že SND nebude už financovať a divadlu tak hrozil reálny zánik. Riaditeľ Hurt odstúpil a Družstvo SND ustanovilo za nového riaditeľa podnikateľa a etablovaného umelca Oskara Nedbala. Nový riaditeľ s prvotriednym medzinárodným renomé si ako skúsený podnikateľ (z dnešného pohľadu manažér) uvedomil, že ak sa má vrátiť do divadla publikum, tak ho v prvom rade musí poslovenčiť. A to nie len v oblasti dramaturgického výberu slovenských predlôh, resp. hier hraných po slovensky, ale (a to predovšetkým) aj anga-

žovaním slovenských dramatických umelcov do činohry. V máji 1924 hosťovala činohra SND v Košiciach a pri tejto príležitosti pozval riaditeľ Nedbal Borodáčovcov na stretnutie, na ktorom ich požiadal o návrat do SND a zároveň im ponúkol angažmán. Napriek nejstej budúcnosti vyplývajúcej zo situácie, v ktorej sa SND stále nachádzalo, predsa sa rozhodli angažmán prijať a pripravené zmluvy podpísali.

A tak nastal čas rozlúčky nielen s mestečkom pri Toryse, ale predovšetkým s jeho ochotníkmi, ktorí im mocno prirástli k srdcu. A urobili to veľkolepo.

„*A atraktívne dojímavo*“... spomína na rozlúčkové predstavenie rozprávky Juliusa Zeyera „Radúz a Mahuliena“ v roku 1929 na stránkach časopisu JAVISKO v tom čase 85 - ročný predstaviteľ Radúza, Nitrančan Andrej Zábredský. „*Oblúbený učiteľ meštianky a režisér Janko Borodáč do kostýmov a krojov vyobliekal takmer každého meštana. Riaditeľ Dvojročnej roľníckej školy v Orkucanoch dal režisérovi k dispozícii vozy s paripami a kočiami. Každý voz bol alegorický výjav z hry. V pestrofarebnom sprievode na vozoch, aj za nimi meštania a gazdovia šli mestečkom na Švabľovku. Radúza a Mahulienu sme hrali v prírode, na*

Oskar Nedbal (1974 – 1930)

Dostálovej lúke, kde sme si javiskový priestor husto uzavreli briezками, Poručík Konšel s vojakmi zhotovil bralo, ku ktorému bol reťazami pripútaný Radúz. Bolo na nerozoznanie od skutočnej skaly. Tiež kmeň stromu, z ktorého po zarúbaní matkou Radúza Nylou vyšla zakliata Mahulienu – oslivo krásna s rozpustenými vlasmi Veronika Petijová. Predstavenie skončilo, ale nikomu sa nechcelo zísť do mestečka. Panie, dievčatá i postarší občania si vytierali z očí dojatie.

Večer sa snúbil s nocou a tá sťa dáka opona padala na dolinu Torysy. Pod jej rúškom Borodáčovci ticho s hlúčkom herečiek a hercov schádzali z úbočia Švabľovky

do mestečka, aby... Aby sa pobalili a vychystali na cestu. Zo Sabinova išli rovno na javisko Národného divadla v Bratislave...“

Vráťme sa však do trochu inej reality. Borodáč veľmi dobre vedel, že vstupujú na neistú pôdu bez akejkoľvek záruky. A s vedomím, že dva razy do tej istej rieky nehodno vstúpiť. Aj preto nedal v Sabinove okamžitú výpoveď. Ale opätovne, tentoraz však už aj s manželkou a požiadal o jednoročnú študijnú dovolenku. Po jej vypršaní sa však učiteľských miest definitívne vzdali. Podľa vlastných slov z roku 1937 o návrate k divadlu začal silno znovu uvažovať po prvých úspechoch so sabinovskými ochotníkmi. „*Už pred nastúpením robil som si plány a Nedbal sa o nich akosi dozvedel. Poslúchol som ho, chcel som byť však taktný a opatrný.*“ «

Zdroj: Andrej Zábredský „Zabudol Sabinov na Borodáčovcov? /JAVISKO č. 12/1929/; Divadelný ústav Bratislava, Mgr. art. Karol Mišovic – REŽISÉR JANKO BORODÁČ VO VÝVINE SLOVENSKEJ ČINOHRY; SLOVENSKÝ DENNÍK – 14.2.1937, s. 3; archív autora.

Pokračovanie
v decembrovom vydaní
Spravodajcu

Herci z rozlúčkového predstavenia – Radúz a Mahulienu – manželov Borodáčovcov so Sabinovom v auguste 1924.

Poznáte, po kom je pomenovaná vaša ulica?

seriál

Pod Švabľovkou

Juraj Vrábek ml.

Ak sa prejdete po Šanci, tak nad mostom ponad rieku Torysa natrafíte na objekt, ktorý sa momentálne nachádza v rekonštrukcii a ktorý možno v budúcnosti dôstojne pripomenie kedysi povestné sabinovské kúpele Švabľovka. Ich história siaha až do 15. storočia. Šlo o sírnatý prameň, ktorý sa ešte dodnes nachádza pod brehom v otvore vysekanom do skaly. Momentálne je neprístupný, no ak ste ešte pred pár rokmi vošli do skalnatého otvoru, vo vzduchu bolo cítiť pach síry. Prameň zaujal šarišského lekára J. J. Huebera. Ten sa odhodlal na chemický rozbor vzoriek. Výsledok ho prekvapil a zistil, že voda môže pomôcť liečiť kožné choroby. Okrem toho pomáhala aj reumatikom. Pôvodný názov prameňa, resp. studničky sa nazýval Megerlanka. Tá dostala pomenovanie podľa evanjelického kňaza Valentína Mögerleina, ktorý v Sabinove pôsobil v rokoch 1540-1580, a údajne práve pri tomto prameni počas reformácie písal svoje vychýrené kázne. Ku vlastníckym vzťahom treba povedať, že počas trvania rakúsko-uhorskej monarchie mal vo vlastníctve roku 1910 tieto kúpele Au-

gustín Szantor. Neskôr prešli do prenájmu majiteľa, ktorý sa volal Zawacky. Po prvej svetovej vojne ju zase v nájme mal istý Ján Pawlík a koncom 30-tych rokov Asta Röhrichová. Od 26. marca 1941 to bola Ružena Uchytlová za ročný

prenájom 5600 vtedajších korún. Neskôr pripadli Štefanovi Bohurinskému z Obišoviec. Tohto správcu postihla aj veľká osobná tragédia, ktorá vo vtedajšom Sabinove vzbudila mimoriadny rozruch. Bolo to v roku 1942. V objekte kúpeľov mal správca svoj služobný byt. Za objektom rástla krásna čerešňa. Raz v nej začul divné zvuky a myslíac si, že ide o jastraba, ktorý mu ničí úrodu, sa ho rozhodol zastreliť. Šiel po pušku a vystrelil naslepo tam, kde počul podozrivé zvuky. Bolo šero a v slabej viditeľnosti si neuvedomil, čo neuvážene spôsobil. Zo stromu totiž spadol asi 12 ročný chlapec, ktorý silne krvácal. Volal sa Zvoľan-

ský a išlo o syna miestneho chudobného robotníka. Bohurinský sa ho snažil všemožne zachrániť, no bolo to márne. Nasledoval súd a samozrejme aj väzenie. Po odpykaní trestu sa už ako zlomený stavec

do Sabinova nikdy nevrátil. No Sabinovčania, ktorí cestovali do Košíc vlakom, neskôr vraveli, že ho videli na stanici v Kysaku cestujúcim predávať ovocie. Aj takáto, dnes už neznáma smutná historka patrí k týmto kúpeľom...

Vráťme sa však ešte na samotný začiatok. Etymologicky názov prameňa a okolitého územia je odvodený z nemeckého slova Schwefel, čo v preklade znamená síra. V lete 1873 kúpele čiastočne vyhořeli, no potom boli obnovené. Pribudovala sa aj nová tanečná sála a v celom objekte sa ešte nachádzalo 10 hotelových izieb, 7 vaňových kúpeľní, salóniky, a samozrejme aj kuchyňa s veľkou kotolňou. 1. júna 1899 Švabľovku opäť pohltil oheň. Počas 1. Československej republiky ju navštevovali aj zahraniční turisti. V rokoch prvej SR sa v kúpeľoch rekreovali okrem stálych zákazníkov aj nemeckí vojaci. Sabinovské bály boli známe a mali svoje nezameniteľné pravidlá. Stávali sa aj akosi školou miestnej etikety. Počas víkendov sa organizovala

turistika na Kohút, alebo ku tzv. „Džandžurovej dzire“. Po náročnom dni nasledovala kúra v kúpeli. Zo spomienok pamätníkov vieme, že tancovačky sa konali každú nedeľu. Neprišli však len miestni, ale v hojnom počte aj Prešovčania, ktorí to mali blízko od vlaku. Počas chaosu, ktorý sprevádzal koniec vojny, boli kúpele rozkradnuté Červenou armádou a miestnymi živlami, ktorí sa takto obohatili počas neprehľadnej situácie. Tá bola počas prechodu frontu sprevádzaná prestrelkami a bojmi v horách, čo žiaľ využili aj zloději. Po roku 1945 sa prenájmu ujal Štefan Petija. Žiaľ v tejto zložitej ekonomickej situácii mohol prevádzkovať kúpele len počas sezóny. V roku 1948 sa stal dočasným správcom Alexander Lendacký, no ani ten sa v nich dlho „neohrial“. Po roku 1948 prišlo tzv. znárodnenie a Švabľovka sa ocitla v správe Československých štátnych kúpeľov a žriediel. Začala opäť chátrať a v takto neutešenom stave ju prebral Okresný stavebný podnik, ktorý v roku 1952 pribudoval jednu budovu, kde sa zriadila učňovská škola s ubytovaním. Po zániknutí školy, objekt spustol ešte viac a po tzv. Nežnej revolúcii v roku 1989 sa toto miesto stalo žiaľ pre niektorých občanov možnosťou, ako ľahko prísť k stavebnému materiálu. Objekt bol po roku 1997 kompletne rozkradnutý a zmizol takmer bez stopy, ostal len pôdorys a základy, sem tam ho „skrášľovala“ nelegálna skládka. V súčasnosti je opäť stavebníkom a všetci veríme, že po dokončení bude slúžiť ľuďom na oddych a rekreáciu. ◀

